

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters uit Roosendaal, Hans Van Loo, dierenarts op de Buitenpraktijk van de Universiteit Gent in Merelbeke, en Jan Dijkhuizen van De Graafschap dierenartsen uit Vorden wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Longonsteking door bacteriële infectie

Een veehouder die we al een tijdje niet meer gehoord hadden, belde met grote zorgen. Op zijn melkveebedrijf was sinds een maand een acute uitbraak van hoest en hoge koorts aan de gang. De aangetaste melkkoeien hadden bovendien een sterk gedaalde melkproductie. De meeste problemen deden zich voor bij de versgekalvde koeien en vaak zijn het de magerste dieren met de laagste weerstand die aangetast zijn. Op twee weken tijd waren zo tien koeien ziek geworden, waarvan reeds drie dieren gestorven waren. Ik gaf de veehouder het advies om zo snel mogelijk bij Dierengezondheidszorg Vlaanderen op de laatst gestorven koe een lijk-schouwing te laten doen. Hieruit kwam een duidelijk beeld van uitgebreide longontsteking. Enkele dagen later kreeg ik het volledig autopsierapport, waarin stond: long-/borstvliesontsteking door de bacterie *Mannheimia haemolytica*.

Op basis van de bacteriologische analyses en een antibioticum-gevoeligheidsbepaling werd beslist om bij een volgend geval onmiddellijk een gepast antibioticum in combinatie met een ontstekingsremmer toe te dienen. Bij alle dieren vanaf drie maanden leeftijd startte ik vaccinatie tegen *Mannheimia haemolytica* om zo de kans op ziekte en de uitscheiding van de kiem te verminderen. Kort na het laatste sterfgeval zijn er nog enkele koeien ziek geworden, maar door de snelle en gerichte behandeling met antibiotica zijn er geen dieren meer gestorven. Enkele weken later is ook de tweede vaccinatie toegediend. Sindsdien zijn er geen hoestende koeien meer geweest.

De medische term ***Mannheimia haemolytica***

Mannheimia haemolytica is een bacterie die vooral bekend is als veroorzaker van luchtwegproblemen bij kalveren. De kiem komt voor bij gezonde koeien en kalveren als bewoner van de neus, keel en tonsillen. Onder invloed van negatieve omstandigheden zoals stress (tocht, koude, transport, voedingsproblemen) of een gedaalde afweer kan *Mannheimia haemolytica* zich massaal vermeerderen, de longen bereiken en een long-/borstvliesontsteking veroorzaken.

Sinds enkele jaren komen in Nederland en België ook uitbraken bij volwassen melkkoeien met acute sterfte voor. Uit een onderzoek van de Gezondheidsdienst voor Dieren kon echter geen specifiek

onderliggend probleem als oorzaak van deze ernstige infecties bij volwassen dieren aangeduid worden. Wel zou er bij de meeste uitbraken een voorafgaande stressfactor geweest zijn. Mogelijke stressfactoren zijn bijvoorbeeld: de introductie van een groep nieuwe dieren, voederveranderingen of klauwbehandelingen van de hele kudde. Bij de hierboven beschreven uitbraak is echter geen duidelijke stressfactor gevonden.

Voor preventie van infecties met *Mannheimia haemolytica* is het van belang dat alle omstandigheden op het bedrijf optimaal zijn. Een goede huisvesting, ventilatie op maat, een uitgebalanceerd rantsoen en een comfortabele omgeving zijn dan ook van groot belang.